Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

talouspäällikkö Timo Jaakkola
rakennusneuvos Timo Tähtinen

Valtiovarainvaliokunnan
asunto- ja ympäristöjaosto
HE 123/2018 vp
Hallituksen talousarvioesitys 2019 (YM)
21.9.2018

Yleistä

Hallitus esittää ympäristöministeriön hallinnonalalle vuoden 2019 talousarvioesitykseen yhteensä 199,3 milj. euroa, joka on 15 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2018 varsinaisessa talousarviossa. Ympäristöhallinnon henkilöstön määrä nousee 40:llä arviolta 839:ään tämän vuoden suunnitellusta 799:stä.

35.01 Ympäristöhallinnon toimintamenot

Hallinnonalan toimintamenoihin varataan 57 milj. euroa (57 Me v. 2018), joka sisältää myös päätöksentekoa palvelevien selvitysten, arviointien ja tutkimuksen rahoituksen sekä kv. toiminnan.

35.01.01 Ympäristöministeriön toimintamenomäärärahat putoavat 229 000 eurolla. Yhtenä isona syynä toimintamenojen vähenemiseen säästöjen lisäksi on siirtyvän erän leikkaus, 0,8 milj. euroa. Toisaalta YM sai uutena panostuksena 0,3 milj. euroa kv. toimintaan ja sopimuspalkantarkistuksiin 0,623 milj. euroa.

Toimintamenomomentin määrärahalla ja sen siirtyvillä erillä pystytään kattamaan ympäristöministeriön strategian toteuttamiseen liittyvät tehtävät riittävän hyvin. YM:n htv-toteutuma kasvaa 254:ään vuonna 2019. (246, 2017 ja 253, 2018). Syynä kasvuun on EU-puheenjohtajuus ja hallitusohjelman toteuttamiseen liittyvät resursoinnit.

Toimintamenomomentilla on luonnollisesti otettu huomioon YM:n uuden strategian mukaiset vaikuttavuustavoitteet, ja toiminnalliset tulostavoitteet on määritelty sen mukaisesti.

Menot käyttötarkoituksittain (1 000 euroa)	2019 arvio
35.01.01.01 Yhteiset menot	18 028
35.01.01.06 KV-menot	2 341
35.01.01.07 Kehittäminen ja suunnittelu	4 197
35.01.01.08 Eräät korvaukset	1 661
Yhteensä	26 227

Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot kasvavat 447 000 euroa vuoteen 2018 nähden. Tähän on syynä sopimuspalkantarkistukset.

Järjestöavustukset ovat vuoden 2018 tasolla, jos ei oteta huomioon 105 000 euron kertalisäystä v. 2018.

35.10 Ympäristön- ja luonnonsuojelu

Ympäristön- ja luonnonsuojelun menoihin varataan 118,5 milj. euroa (102,5 Me v. 2018).

Luontoympäristö

Tavoitteena on vesien ja Itämeren hyvän tilan saavuttaminen ja ylläpitäminen valtioneuvoston vuonna 2015 hyväksymien vesien- ja merenhoitosuunnitelmien mukaisesti. Suunnitelmien toimeenpanolla ja toimenpiteiden toteutuksella vähennetään rehevöitymistä, haitallisten aineiden päästöjä ja hallitaan muita vesi- ja meriympäristön tilaan kohdistuvia paineita sekä edistetään pohjavesien ja vesi- ja meriluonnon monimuotoisuuden suojelua.

Momentin 35.10.22 Eräät ympäristömenot määrärahaan sisältyviä vesien- ja merenhoidon resursseja (4,49 Me) tarvitaan vuoteen 2021 ulottuvien toimenpideohjelmien toteutuksen edistämiseen. VELMU-ohjelman (Vedenalaisen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma) kohdennettuja inventointeja jatketaan meriluonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden kannalta arvokkailla alueilla sekä alueilla, joihin kohdistuu erityisiä ihmispaineita. Ravinteiden kierrätysohjelma toteuttaa hallituksen kärkihanketta ”Kiertotalouden läpimurto ja puhtaat ratkaisut käyttöön”. Vesiensuojelun tehostamisohjelmaan esitetään 15 milj. euroa (351020: 0,5 Me hylkyjen saneeraustyöhön, 351022: 4,5 Me ja 351061: 10 Me).

Momentin 35.10.52 Metsähallituksen julkisten hallintopalveluiden osalta haasteina ovat kohteiden kunnostus- ja hoitotöiden jatkaminen. Luontomatkailukohteiden korjausvelan vähentämiseen esitetään 1,5 milj. euron lisäystä. Metsoon varataan vuoden 2018 tapaan 16 milj. euroa.

Ympäristönsuojelu

Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta siirtyy sisäministeriön vastuulle, ja momentilta 35.10.20 siirretään 5,5 milj. euroa momentille 26.01.25.

Hituran kaivoksen sulkemisen II vaiheeseen ehdotetaan 16,3 milj. euroa (351020).

Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma Kaisuun on varattu 1 milj. euroa kuntien ja alueiden ilmastotyön vauhdittamiseen. Rahoituksella tuetaan maakuntien, kuntien ja seutukuntien ilmastotoimien suunnittelua ja toteuttamista. Tarkoitus on myös levittää kuntien ja niiden ilmastoverkostojen kehittämiä ratkaisuja ja käytäntöjä päästöjen vähentämiseksi sekä kuntalaisten vähähiilisten toimien mahdollistamiseksi. Lisäksi varataan ilmastopaneelin työtä varten 300 000 euroa ja ilmastohankkeisiin 160 000 euroa.

Pilaantuneita maa-alueita koskevan perustyön lisäksi hallitus on käynnistänyt kansallisen pilaantuneiden maa-alueiden kunnostuksen kokeiluhankkeen sekä materiaalitehokasta maa-aineshuoltoa koskevan hankkeen. Panostus pilaantuneiden maiden kunnostustoimiin on yhteensä 2,871 milj. euroa.

Puurakentamisen toimenpideohjelman toteutukseen esitetään 2 milj. euroa.

35.20 Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Luvun menot vähenevät reilu 1 milj. eurolla 23,7 milj. euroon korjausavustusmäärärahan (352055) vähenemisen vuoksi. Momentin 35.20.52 latausinfra-avustustoiminta on lähtenyt käyntiin lisätalousarvio I 2018:n päätösosan täydennysten jälkeen. Momentille varataan edelleen 1,5 milj. euroa.

Asuntorakentaminen on tänä vuonna suhdannehuipussa, asuntoja arvioidaan aloitettavan yli 40 000. Ensi vuonna määrän arvioidaan alenevan, mutta säilyvän korkealla tasolla. Helsingin seudulla asuntorakentaminen on edennyt lähes MAL-sopimuksen tavoitteiden mukaisesti.

Erityisryhmien asuntorakentaminen on vähentynyt hieman, mikä liittynee SOTE-uudistuksen aiheuttamaan epävarmuuteen. Hissien jälkiasennukset hidastuivat vuonna 2017, missä vaikutti tukiprosentin lievä alennus, joka edellytti taloyhtiöiltä uuden päätöksen hissihankkeesta.

Talousarvioesitys on pitkälti kuluvan vuoden tasolla ja antaa hyvät edellytykset asuntopolitiikan toteuttamiselle. Uutena asiana esitetään A-Kruunulle valtuutta 50 milj. euron pääomasijoitukseen. A-Kruunun

toiminnan käynnistämisvaiheessa sitä pääomitettiin 30 milj. eurolla. Purkuavustusvaltuuden kysyntä on lisääntynyt ja siihen esitetään 1 milj. euroa lisää.

Asumisen määrärahat ja valtuudet (milj. euroa)

	2018 talousarvio	2019 esitys
Talousarviosta maksettavat tuet		
— Asuntojen korjaus- ja energia-avustukset 35.20.55	16,5	15,5
— Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen 35.20.30	1,0	1,0
Valtion asuntorahastosta maksettavat tuet		
Korkotuet		
— asuntolainojen korkotuki	4,0	5,4
Avustusten myöntämisvaltuudet		
— korkotukilainoituksen käynnistysavustus	20,0	20,0
— avustukset erityisryhmille	105,0	110,0
— tervehdyttämisavustukset vuokra- ja asumisoikeustaloille	2,6	2,6
— purkuavustukset	2,0	3,0
— avustus kunnallistekniikan rakentamiseen	15,0	15,0
— aravatalojen purkuakordit	3,0	3,0
— aravatalojen rajoitusakordit	2,0	2,0
— asumisneuvontatoiminta	0,9	0,9
— korjausavustukset	20,0	20,0
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen tutkimus- ja kehittämisrahoitus	0,7	0,7
A-Kruunu Oy:n pääomasijoitus	-	50
Asuntotuotannon korkotukilainojen hyväksymisvaltuus	1 410	1 410
Valtion takausvaltuus täytetakauksellisen välimallin vuokratalojen rakentamislainoille	285	285
Valtion takausvaltuus asunto-osakeyhtiöiden peruskorjauslainoille	100	100
Kokonaistakausvaltuuden muutos omistusasuntolainoille	100	-

Muuta

Kipupisteenä on momentin 35.20.01 ARA:n toimintamenojen korjausavustustehtävän hoitaminen, 145 000 euroa.